

Hu viert de welt d'r Daag van de Moddersjproach. 'ne Daag deë de UNESCO ziech hat losse invalle. De UNESCO, dat is deë tak van de 'Verenigde Naties' deë ziech sjepezjel besjeftiegt mit ongerwies, wissensjaf en koeltoer. Drei essentsjefel bouwsjting van ós besjtao die ziech sjwoar sjtuutse óp 't fundament van de sjproach.

Mar wat heesjt dat, moddersjproach? En wie wiechtieg is die?

De sjproach van 't jeveul.

Baby's liere hön moddersjproach al tse herkenne wen-t ze ziech nog jesjutst in de baarmoeder óphaode. Dat hat de wissensjaf ongerzoeëd en 't bewies vuur jeliëverd. Die sjproach is 't allerieësje wat kinker in hön ópluiend lèeve tse hure krieje, jraad wie 't roesje van 't blód durch de oare van de mam en 't kloppe van heur hats. Baby's kanne bis inkele monde noa hön jeboert hön moddersjproach óngersjeije van anger sjproache. Ze kanne ziech dan tswaar nog nit in sjproach usere – in wat v'r sjproach dan óch – mar ze kanne waal loestere. Jans jód loestere.

Of dat nog nit jenóg bewies is vuur de kraf van de moddersjproach? Da dunt v'r nog e sjepje doa baove d'róp. Dat baby's de sjproach van hön mam va anger sjproache kanne óngersjeije, versjwient werm noa e paar mond. Ze kómme dan in de 'brabbelfase', junt zelve experimenteren mit klanke, dadadada... Loestere kunt dan óp de tswaide plaatsj. Evvel... Zoeë jemekliech lieët de erinneroeng an de baarmoeder ziech nit voet duije.

Adoptiekinger oes Korea, jans jónk noa ós land kómme en jans in 't Hollendsj ópjetrókke, zunt doa-óp óngerzoeëd. Wen-t ze noaderhanks mit typiesje klanke oes 't Koreaniesj weëde jeconfronteerd, maache ze ziech die sjproach vöal jemekliejer eje wie lu die óp 't Hollendsj jeboare zunt en jroeës woeëde. Jraad alsof 't ritme en 't moeziekaliesje van 't Koreaniesj – jenuu zoeng klanksjproach wie 't Chinees en 't Limburgs – in hön jehiern verankerend zunt. Alsof de erinneroeng an wat hön mam zaat en wie ze dat zaat e tsietsje in e apaat sjäos-je in 't jehiern woar ópgebórje en ziech werm adeent, wen-t dat tswak hat.

Dat is de kraf van de moddersjproach. 't Is de sjproach die – an en vuur ziech en ónejentliech – va avangs aa 't kótste bij diech sjteet. Kóttter bij jieëft 't nuus. 't Is de sjproach die-s te wie va zelve liers,, jeweun va daag bis daag. De sjproach woa-in-s te dinks, veuls, woa-in-s te wat in diech óm jeet jemekliech ónger wöad kans bringe. 't Is de sjproach van de zieël. Die sjproach kans te óch kalle wen-s te nit sofort de richtieje wöad vings.

Vuur vöal Limburjer is 't Limburgs – in welke variant dan óch – de moddersjproach. Dat sjteet 't versjtenndnis mit lu die nit oes Limburg zunt nit in d'r weëg. Kinger maache ziech jónk-eweg ing tswaide sjproach, losse v'r zaache de sjtandaardsjproach Hollendsj, en zoeëjaar ing dreide jemeklieg eje. 't Maersje dat wen-s te jroeës bis woeëde in 't plat dat zou maache, dat-s te sjeleët Hollendsj kals en dus minder kans has óp ing jouw carrière, huurt intussje heem in d'r prullebak. De jelierde hant vas-jesjteld, dat enne deë mieë sjproache behersjt, ziech besser bekwieëmt mit sjproache in 't aljemeen. Óm mit 't Merel Keijzer, sjproachexpert an de Rijksuniversiteit Groningen, tse sjpréche: 'De hiere va lu die tswai sjproache kalle, ube d'r janse daag in de sjportsjoeël.'

't Jieëft nog mieë tse wisse. Moddersjproach en identiteit hant jet mit ee. Sjproach is nit alling ing zammeloeng klanke en wöad woa-mit-s te zinne kans bouwe. In de sjproach sjepejelt ziech de koeltoer, de maneer va dinke, d'r kiek óp 't lèeve van diejinnieje die de sproach sjpréche. Dat ziet me i Limburg tseruk in tradietsiejoeëne wie vasteloavend, in d'r hoemoor, in de moeziek. Zoeëjaar wen-t v'r ós jejenzaitieg durch d'r kakau trekke. Zoeëjet kan doch alling mar in 't plat, kunt in 't Hollendsj nit aa, is de keer kwiet. Ós sjproach huurt bij ós erbsjaf,

maacht dat vuur 'ne band mit ee en mit ós verjangenheit hant, mit ós oereldere.
Óp zoeng sjproach darfs te wirklicch sjtoots zieë. Doa kans te nit angesj wie sjtoots óp zieë.
Dat alling kan d'rvuur zörje, dat vuur die sjproach óch blieve broeche. Sjproache die nit
jebroecht weëde, sjproache die durch de eldere nit mieë mit hön kinger jesjproache weëde,
briet nuus angesj uvver wie tse versjwiende.
't Bónk palet van 't plat hat besser verdeend. Vöal besser. Hu, óp d'r Daag van de
Moddersjproach en óp alle daag die nog kómme.

Kirchröadsj durch d'r Lei Heijenrath